

2022/2188(INI)

7.6.2023

PROIECT DE AVIZ

al Comisiei pentru cultură și educație

destinat Comisiei pentru afaceri externe și Comisiei pentru comerț internațional

referitor la raportul privind punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare dintre UE și Regatul Unit
(2022/2188(INI))

Raportoare pentru aviz (*): Laurence Farreng

(*) Procedura comisiei asociate – articolul 57 din Regulamentul de procedură

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru cultură și educație recomandă Comisiei pentru afaceri externe și Comisiei pentru comerț internațional, care sunt comisii competente, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât sectoarele culturale și creative nu sunt menționate în Acordul comercial și de cooperare (ACC);
- B. întrucât ACC menționează termenul „educație” numai în ceea ce privește securitatea cibernetică și necesitatea de a educa cetățenii cu privire la provocările conexe;
- C. întrucât libertatea de circulație este o valoare europeană fundamentală și una dintre libertățile fundamentale consacrate în tratatele europene; întrucât libertatea de circulație între Regatul Unit și UE nu mai este disponibilă pentru cetățenii Regatului Unit și ai UE de la Brexit încoace; întrucât cetățenii UE pot rămâne în Regatul Unit fără viză timp de până la șase luni pe an, iar cetățenii Regatului Unit pot rămâne în UE timp de până la 90 de zile într-o perioadă de 180 de zile;
- D. întrucât Regatul Unit a decis unilateral să nu facă parte din programul Erasmus+ 2021-2027, care acoperă sectoarele educației, tineretului și sportului; întrucât instituțiile din Regatul Unit pot fi în continuare asociate cu Erasmus Mundus și cu activitățile Jean Monnet;
- E. întrucât Erasmus+ nu este doar un program de mobilitate, ci și un instrument puternic pentru schimbul de cunoștințe, promovarea cooperării academice, crearea de legături puternice și durabile și promovarea înțelegerii între oameni și instituții;
- F. întrucât Regatul Unit a ales să nu se asocieze la programul Orizont Europa 2021-2027, care acoperă cercetarea și inovarea; întrucât ACC lasă deschisă posibilitatea participării Regatului Unit la programul Orizont Europa;
- G. întrucât Regatul Unit a fost una dintre cele mai căutate destinații pentru participanții la programul Erasmus+ până la referendumul privind Brexitul;
- H. întrucât țările din afara UE pot adera la programul Erasmus+ în calitate de țări membre sau asociate;
- I. întrucât, ca urmare a Brexitului, cetățenii UE care studiază în Regatul Unit nu mai pot beneficia de taxele aplicabile studenților britanici („home fees”), ci trebuie să plătească taxe mai mari pentru studenții internaționali, acestea fiind prea scumpe pentru marea majoritate a acestora;
- J. întrucât schimburile de tineri și de elevi din școli au fost grav afectate de Brexit; întrucât cercetările efectuate de organizații care reprezintă sectorul călătoriilor au constatat că numărul de studenți trimiși în Regatul Unit de către operatorii europeni care organizează călătorii școlare și alte călătorii în grupuri educaționale, culturale sau legate de sport a

fost cu 83 % mai mic în 2022 decât în 2019, ultimul an de dinaintea pandemiei de COVID-19 înainte de intrarea în vigoare a ACC¹;

- K. întrucât Regatul Unit a decis să nu facă parte din programul Corpului european de solidaritate (CES) 2021-2027, care acoperă voluntariatul și implicarea tinerilor;
- L. întrucât Regatul Unit a ales să nu facă parte din programul „Europa creativă” 2021-2027, care acoperă sectoarele culturale și creative;
- M. întrucât aproape unul din două proiecte din cadrul programului „Europa creativă” a avut cel puțin un partener britanic în perioada de programare 2014-2020²;
- N. întrucât libertatea de circulație a adus beneficii tuturor segmentelor din sectoarele culturale și creative, inclusiv sectorului audiovizual, festivalurilor, companiilor de turism, formațiilor, orchestrelor, companiilor de dans și teatru, atât din UE, cât și din Regatul Unit;
- O. întrucât Regatul Unit rămâne parte la Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră, iar operele audiovizuale originare din Regatul Unit sunt considerate „opere europene” în sensul Directivei serviciilor mass-media audiovizuale³, în conformitate cu articolul 1 alineatul (1) litera (n) și cu alineatul (3);
- P. întrucât ACC aplică o excepție culturală, excluzând serviciile audiovizuale din domeniul său de aplicare;
- Q. întrucât acordul de la Windsor reprezintă un pas important în direcția facilitării relațiilor dintre Regatul Unit și UE și a creat un context în care pot fi explorate alte posibilități de cooperare;
- R. întrucât Regatul Unit și UE împărtășesc multe dintre aceleași valori în domeniile culturii și educației, în special libertatea academică și libertatea artelor;
- S. întrucât războiul din Ucraina a demonstrat că Regatul Unit rămâne strâns legat de UE, având legături istorice, geografice și culturale clare,

Observații generale

1. regretă profund decizia politică unilaterală a guvernului Regatului Unit de a nu participa la programele Erasmus+, „Europa creativă” și Corpul european de solidaritate, în pofida deschiderii de care a dat dovadă echipa de negociere a UE; este convins că această decizie determină o situație reciproc dezavantajoasă, privând persoanele și organizațiile

¹ Camera Lorzilor – Comisia pentru afaceri europene, [The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23 \(Viitoarea relație dintre Regatul Unit și UE – Al patrulea raport al sesiunii 2022-2023\)](#), 29 aprilie 2023.

² Camera Comunelor – Comisia pentru digitalizare, cultură, mass-media și sport, [The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19 \(Impactul potențial al Brexitului asupra industriilor creative, a turismului și a pieței unice digitale – Al doilea raport al sesiunii 2017-2019\)](#), 25 ianuarie 2018.

³ [Directiva 2010/13/UE din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale \(Directiva serviciilor mass-media audiovizuale\)](#) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

din UE și din Regatul Unit de șanse unice oferite de proiectele de schimb și cooperare;

2. ia act de faptul că numeroase părți interesate din domeniul educației, culturii și tineretului, atât din UE, cât și din Regatul Unit, solicită ca Regatul Unit să fie asociat din nou cu Erasmus+, „Europa creativă”, Corpul european de solidaritate și Orizont Europa;
3. recunoaște birocrăția excesivă creată de retragerea Regatului Unit din UE; ia act cu îngrijorare de incertitudinile și dificultățile create pentru studenții, profesorii, artiștii și profesioniștii din domeniul cultural care doresc să învețe, să predea, să interpreteze și să lucreze în Regatul Unit, în special lipsa de informații disponibile cu privire la cerințele administrative și sarcina administrativă fără precedent asupra consulatelor și a administrațiilor din Regatul Unit și din statele membre;

Educația

4. subliniază beneficiile enorme ale programului Erasmus+ nu numai pentru studenți, ci și pentru profesori, pentru studenții din domeniul educației și formării profesionale (EFP), pentru cursanții adulți, pentru tineri, pentru personalul administrativ și pentru societate în ansamblu, care nu pot fi măsurate în funcție de dimensiunea pachetului său financiar;
5. regretă caracterul restrâns al abordării privind „raportul calitate-preț” adoptată de guvernul Regatului Unit în ceea ce privește Erasmus+, care nu ține seama de numeroasele beneficii în ceea ce privește schimbul de cunoștințe și competențe pentru studenți, profesori și personalul administrativ, de contribuția la diversitate în campusuri și în școli, precum și de contribuția sa la extinderea perspectivelor și oportunităților participanților;
6. salută observațiile ministrului pentru Europa, Leo Docherty, care recunoaște că participarea la Erasmus+ a fost „foarte benefică” pentru Regatul Unit⁴;
7. constată că, la momentul referendumului din 2016 privind UE, 5 % dintre studenții din Regatul Unit erau cetățeni ai UE din celelalte 27 de state membre⁵, aceștia reprezentând o parte importantă din numărul total de studenți străini din Regatul Unit;
8. observă că unele proiecte Erasmus+ din perioada de programare 2014-2020, la care au participat organizații din Regatul Unit, erau încă în desfășurare în mai 2023, ceea ce face dificilă evaluarea corespunzătoare a impactului deplin al retragerii Regatului Unit din programul Erasmus+;
9. ia act de crearea programului „Turing” de către guvernul Regatului Unit; regretă, cu toate acestea, că acest program acoperă doar mobilitatea studenților în străinătate și nu acoperă sectorul tineretului și cel al sportului⁶;
10. ia act de faptul că preocupările exprimate de părțile interesate din Regatul Unit cu

⁴ Camera Lorzilor – Comisia pentru afaceri europene, [Corrected oral evidence: The future UK-EU relationship \(Dovezi orale corectate: Viitoarea relație dintre Regatul Unit și UE\)](#), 7 martie 2023.

⁵ Corbett, A. și Hantrais, L., *Higher education and research in the Brexit policy process (Învățământul superior și cercetarea în procesul de elaborare a politicilor privind Brexitul)*, 2023.

⁶ Guvernul Regatului Unit, [site-ul programului „Turing”](#).

privire la funcționarea programului „Turing” în comparație cu Erasmus+ includ absența unor dispoziții de sprijinire a mobilității personalului, finanțarea limitată pentru schimburile neuniversitare și necesitatea de a depune din nou oferte de finanțare în fiecare an⁷;

11. salută noua posibilitate de a aloca 20 % din bugetul rubricii 2 a programului Erasmus+ 2021-2027 mobilității internaționale în afara celor 33 de țări care participă pe deplin la programul Erasmus+; constată totuși că această parte nu poate fi dedicată în întregime unei anumite țări și nu înlocuiește oportunitățile pierdute ca urmare a retragerii Regatului Unit din programul Erasmus+;
12. salută crearea programului „Taith” de către guvernul galez, care acoperă atât mobilitatea de intrare, cât și cea de ieșire; ia act de faptul că acest program, la fel ca programul „Turing”, nu acoperă sectorul sportului;
13. salută activitatea desfășurată în prezent de guvernul scoțian pentru a crea un program similar, care să acopere atât mobilitatea de intrare, cât și cea de ieșire;
14. salută decizia guvernului irlandez de a finanța mobilitatea Erasmus+ pentru studenții din universitățile din Irlanda de Nord, indiferent de naționalitatea lor, prin înscrierea lor în universitățile irlandeze pe durata schimbului; ia act de activitatea desfășurată în prezent de guvernul irlandez pentru a dezvolta un sistem similar pentru studenții EFP;
15. este preocupat de reducerea semnificativă a numărului de studenți din UE care studiază în universitățile din Regatul Unit, care a scăzut cu până la 50 % în cazul studenților din primul an în perioada 2020-2021 și 2021-2022, comparativ cu numărul de studenți din alte regiuni⁸; subliniază că această situație este legată în mod clar de retragerea Regatului Unit din programul Erasmus+, de eliminarea normelor privind egalitatea de tratament în ceea ce privește taxele de școlarizare și bursele pentru studenții din UE și de dificultatea de a obține o viză de student; ia act de faptul că studenții europeni au contribuit la diversitate într-o gamă largă de materii, în timp ce studenții internaționali din afara UE tind să fie mai concentrați în domenii specifice, cum ar fi ingineria și afacerile; constată că universitățile din Regatul Unit primesc un număr tot mai mare de studenți străini, în special din China și din India⁹, fapt ce contribuie la stabilitatea lor financiară;
16. constată că opt universități din Regatul Unit fac parte din primele 100 de universități din lume, conform clasamentului stabilit de Universitatea din Shanghai¹⁰; constată că încheierea proiectelor de cooperare între aceste universități și universitățile din UE este în detrimentul cercetării și excelenței academice în Europa;

⁷ Camera Lorzilor – Comisia pentru afaceri europene, [The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23 \(Viitoarea relație dintre Regatul Unit și UE – Al patrulea raport al sesiunii 2022-2023\)](#), 29 aprilie 2023.

⁸ Agenția de Statistică a Învățământului Superior (HESA), [Chart 6 - First year non-UK domiciled students by domicile 2006/07 to 2021/22 \(Graficul 6 – Primul an al studenților cu domiciliul în afara Regatului Unit, în funcție de domiciliu în perioada 2006/2007-2021/2022\)](#), 2023.

⁹ HESA, [Where do HE students come from? \(De unde provin studenții din învățământul superior\)](#), 2023.

¹⁰ Universitatea Shanghai Jiao Tong, [Academic Ranking of World Universities \(Clasamentul academic al universităților din lume\)](#), 2022.

17. ia act de faptul că 11 universități din Regatul Unit sunt parteneri în alianțe prin inițiativa privind universitățile europene; regretă că aceste proiecte de cooperare se vor încheia odată cu expirarea alianțelor de primă generație (la sfârșitul anului 2024);
18. constată că numeroasele parteneriate pe care universitățile din Regatul Unit le-au avut cu omologii lor din UE prin intermediul programului Erasmus+ trebuie să fie renegociate bilateral unul câte unul, ceea ce implică riscul ca unele universități mai mici să fie excluse;
19. este preocupat de efectele negative ale acestei situații asupra chestiunilor legate de suveranitatea europeană, deoarece toate țările europene, indiferent dacă fac parte sau nu din blocul UE, trebuie să poată concura, în special cu China și SUA, în domenii strategice precum inovarea industrială, digitalizarea, soluțiile energetice curate și capacitățile spațiale; constată că cooperarea în domeniul cercetării între universitățile din Europa este esențială în acest sens;
20. ia act de faptul că ACC îi permite Regatului Unit să opteze pentru participarea la programul Orizont Europa; reamintește că educația și cercetarea fac parte integrantă din cooperarea academică și că sinergiile dintre Orizont Europa și Erasmus+ reprezintă o dimensiune-cheie a generației de programe 2021-2027; încurajează ca programele Erasmus+ și Orizont Europa să fie considerate un pachet;
21. subliniază că toate țările învecinate și care împărtășesc aceeași viziune, inclusiv Regatul Unit, sunt invitate să se asocieze la programul Erasmus+ și să contribuie astfel la sistemele de educație europene; regretă că Regatul Unit nu participă la inițiativele și măsurile menite să creeze un veritabil Spațiu european al educației până în 2025, afectând și mai mult cooperarea;
22. reamintește că Directiva 2005/36/CE¹¹ privind recunoașterea calificărilor profesionale nu se mai aplică Regatului Unit și regretă că ACC nu conține dispoziții care să permită recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale; îndeamnă Regatul Unit și Comisia să continue dialogul în vederea creării unui cadru eficient pentru recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale;
23. subliniază că Regatul Unit continuă să participe la Spațiul european al învățământului superior („Procesul de la Bologna”); îndeamnă Regatul Unit, Comisia și statele membre să își continue eforturile în vederea recunoașterii reciproce depline a calificărilor academice;

Cultura

24. reamintește importanța industriilor culturale din Regatul Unit, care au contribuit cu 109 miliarde GBP la economia Regatului Unit în 2021 (adică până la 5,6 % din economia Regatului Unit), unul din 11 locuri de muncă fiind în economia creativă¹²; ia

¹¹ [Directiva 2005/36/CE din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale](#) (JO L 255, 30.9.2005, p. 22).

¹² Federația industriilor creative, [Brexit Report: The impact of leaving the EU on the UK's arts, creative industries and cultural education - and what should be done \(Raportul privind Brexitul: Impactul ieșirii din UE asupra artelor, industriilor creative și educației culturale din Regatul Unit – și ce ar trebui făcut\)](#), 2016.

act de faptul că industriile culturale sunt considerate un element central al „puterii necoercitive” și al influenței mondiale mai largi a Regatului Unit¹³;

25. subliniază că 96 % dintre artiștii britanici s-au opus retragerii Regatului Unit din UE¹⁴;
26. regretă profund absența oricăror dispoziții legate de cultură și de sectoarele culturale și creative în ACC, ceea ce face ca acesta să fie *de facto* un Brexit fără acord atât pentru artiștii din UE și din Regatul Unit, cât și pentru întregul sector cultural;
27. ia act de faptul că programul „Europa creativă” nu a fost înlocuit cu niciun alt program dedicat culturii pentru a sprijini artiștii din Regatul Unit;
28. este preocupat de birocrăția excesivă creată de retragerea Regatului Unit din UE pentru artiștii britanici care doresc să vină în turneu în UE și pentru artiștii europeni care doresc să vină în turneu în Regatul Unit, după cum o ilustrează obstacolele administrative create de aplicarea regulamentelor CITES pentru artiștii care călătoresc cu anumite tipuri de instrumente muzicale;
29. constată că multitudinea de norme în materie de migrație, inclusiv diferitele sisteme de vize și permise de muncă din fiecare stat membru al UE, precum și normele în materie de TVA pentru mercantizare, normele privind cabotajul și comerțul transfrontalier pentru transportatorii specializați care transportă mărfuri și recuzită între Regatul Unit și UE, fac dificilă și costisitoare deplasarea în UE sau participarea la festivaluri europene a artiștilor britanici emergenți și independenți; ia act de faptul că artiștii din UE sunt, de asemenea, afectați de probleme similare atunci când se deplasează în Regatul Unit;
30. subliniază că simplificarea regimului vizelor este în interesul sectoarelor culturale și creative atât din UE, cât și din Regatul Unit și îndeamnă ambele părți să depună eforturi în vederea încheierii unui acord; consideră că aceste regimuri de vize ar trebui să facă parte dintr-un viitor cadru al UE pentru artiști și profesioniștii din domeniul cultural;
31. ia act de îngrijorarea exprimată de unele părți interesate britanice din sectorul cultural cu privire la viitorul cadru de reglementare pentru serviciile culturale și mass-media din Regatul Unit și la eliminarea *acquis*-ului Uniunii în acest domeniu de politică;

Tineret

32. regretă absența oricăror dispoziții privind tineretul, schimburile de tineri și proiectele privind tinerii în cadrul ACC;
33. subliniază importanța proiectelor internaționale pentru tineret, care le permit tinerilor să își lărgescă orizonturile, creând în același timp un interes pentru descoperirea altor culturi, ceea ce are beneficii pe tot parcursul vieții;

¹³ Camera Comunelor – Comisia pentru digitalizare, cultură, mass-media și sport, [The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19 \(Impactul potențial al Brexitului asupra industriilor creative, a turismului și a pieței unice digitale – Al doilea raport al sesiunii 2017-2019\)](#), 25 ianuarie 2018.

¹⁴ Federația industriilor creative, op. cit.

34. este preocupat de faptul că aproape niciunul dintre proiectele pentru tineret finanțate anterior de Erasmus+, care implică copii de vârstă școlară, nu este finanțat în prezent prin programul „Turing” al guvernului Regatului Unit¹⁵;
35. ia act de faptul că noile norme privind migrația împiedică călătoriile școlare, iar școlile trebuie să plătească o viză pentru fiecare elev; prin urmare, solicită guvernului Regatului Unit și statelor membre să creeze un program de călătorii de grup pentru tinerii sub 18 ani;

Sportul

36. regretă absența oricăror dispoziții legate de consolidarea capacităților organizațiilor de bază și profesionale, a parteneriatelor și a schimburilor în domeniul sportului și al sportului electronic în ACC;
37. observă că sectorul sportului din Regatul Unit nu se mai bazează pe hotărârea Curții de Justiție în cauza Bosman din 15 decembrie 1995¹⁶, care a permis libera circulație a jucătorilor și a sportivilor în UE; constată cu îngrijorare că această situație afectează în mod negativ participarea sportivilor din UE la echipele sau concursurile profesionale din Regatul Unit, limitând eventual numărul acestora; este îngrijorat că acest lucru ar putea fi în detrimentul funcționării sistemului de transfer și al jucătorilor și cluburilor din UE care se bazează pe fondurile provenite din acordurile de transfer;
38. subliniază că, după Brexit, jucătorii și sportivii din UE au nevoie de un permis de muncă pentru a juca în Regatul Unit, așa cum s-a întâmplat anterior numai în cazul jucătorilor din afara UE, ceea ce le afectează capacitatea de a concura de cealaltă parte a Canalului Mânecii;
39. ia act de faptul că sportivii britanici fac în prezent obiectul normelor Schengen, ceea ce poate duce la dificultăți în cazul competițiilor care au loc în diferite țări europene într-o perioadă scurtă de timp;
40. constată că programul „Turing” care înlocuiește programul Erasmus+ nu conține o parte dedicată sportului, creând un decalaj în ceea ce privește proiectele de cooperare în domeniul sportului; este îngrijorat de faptul că acest lucru va fi în detrimentul sportului de masă.

¹⁵ Camera Lorzilor – Comisia pentru afaceri europene, [The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23 \(Viitoarea relație dintre Regatul Unit și UE – Al patrulea raport al sesiunii 2022-2023\)](#), 29 aprilie 2023.

¹⁶ Hotărârea Curții din 15 decembrie 1995, C-415/93 – Union royale belge des sociétés de football association și alții împotriva Bosman și alții, ECLI:EU:C:1995:463.